

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvenredne in praznike. — Inzerati do 20. aprila 2. — Din. do 100 vrt 2.50 Din. večji inzerati po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Slovenski Narod vsaj letno v Jugoslaviji 240.— Din. za izozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Korupcija na vseh koncih in krajih

Zopet vihar na seji Narodne skupščine

Nečuvane zlorabe pri reparacijskih dobavah. — Nužen predlog KDK, da se prepreči verižništvo na račun gladijočih. — Vlada odklanja preiskavo nečuvnega korupcijskega škandala.

Beograd, 20. marca. V smislu sporazuma šefov parlamentarnih skupin zaseda Narodna skupščina, dokler ima svoje seje finančni odbor, samo dopoldne. Zato včeraj in danes popoldne skupščina ni imela seje.

Na včerajšnji dopoldanski seji se je vršila razprava o nujnem predlogu zemljoradnikov glede dodelitve 15 milijonov zlatih mark iz nemških reparacij za Črno goro. Govorniki so pri tej priliki ostro kritizirali postopanje vlade pri razdelitvi vojne odškodnine ter dokumentarčno dokazali, da so se vršile pri tem nezasižane zlorabe. Denar, namenjen za odškodnino najhujše prizadetemu prebivalstvu, se je potrošil v razne druge svrhe, le najožji prijatelji poedinih ministrov so dobili ogromne vsote. Vrhu tega je vlada dopustila, da se je obveznic vojne škode polastila spekulacija, tako da je bil siromašni narod oškodovan še za ono malo, kar mu je vlada prvotno priznala. Poslanec Vujić se je v svojem govoru dotaknil tudi dobav na račun reparacij in žigal neracionalno postopanje poedinih ministrov ki nabavljajo v Nemčiji po nestrokovnjakih stvare, ki jih sploh ne moremo rabiti ali pa predmete, ki jih lahko izdelujemo doma. Z dnarjem, ki je bil na tak način zapravljen, bi lahko prometni minister zgradil vse predvidene proge.

Zastopnik zunanega ministra dr. Šumenković je skušal zagovarjati vlado ter je končno odklonil predlog. Pri glasovanju ga je odklonila tudi v adna večina, nakar je bila seje zaključena.

Današnja seja Narodne skupščine pa je bila zopet zelo voharna in burna. V razpravi je bil namreč nujni predlog KDK, naj skupščina izvoli anketo ki naj preišče vse zlorabe pri nakupu žita za gladijoče pokrajine. Vlado večini je bil ta predlog, ki razkriva vso gnilobo režima in sistema, seveda skrajno neprijeten. Zlasti minister socialne politike Čeda Radović se je silno razburjal in je prišlo med njim in g. Stepanom Radičem do tako ostrega prekanja, da je moral predsednik seje prekiniti. Kakor je bilo pričakovati, je vlada in njena večina parlamentarno preiskavo tega najhujšega korupcijskega škandala odklonila, kar pa je v javnosti še bolj utrdilo prepričanje, da očitki niso brez podlage.

Seja je pričela šele ob 10. Uvodoma je predsednik sporočil, da je finančni minister predložil razne spremembe finančnega zakona. Bivši minister pravde dr. Dušan Subotić je radi imenovanja za predsednika kasacijskega sodišča odložil svoj poslanski mandat. Mesto njega pride v skupščino dr. Ernest Nagy.

Nato je prišel v razpravo nujni predlog KDK, ki se glasi:

«Narodna skupščina skleni izvolitev

ankete 9 članov, ki bo v roku 8 dni proučila vse obtožbe, iznešene proti izvedbi zakona za pomoč stradalim in ki bo ugotovila, koliko je resnice na tem, da je bilo z znanjem in odobrenjem ministra socialne politike že nakupljenih 3000 vagonov rumunske koruze iz Franko Prahovo po 237.50 Din za meterski stot Z dobavo koruze pa se hoče počakati, da se doseže cena na domačem trgu 270 Din, pri čemur bi se «zaslužilo» 12—13 milijonov dinarjev. Ta sramotni zaslužek bi se razdelil ne samo med posredovalce te kupčije, marveč tudi med najvišje državne uslužbence. Razum tega je baje dogovorjena provizija po 500 Din od vsakega vagona, kar znaša nadaljnih 1.500.000 Din.»

Predlog je utemeljil v imenu KDK g. Pavle Radič ki je v obširnem govoru ožigal postopanje vlade pri razdelitvi podpov za gladijoče Opozarjal je nato, da se je že prej, predno je vlada sploh pričela s to akcijo govorilo v gotovih krogih o razdelitvi «zaslužka», ki se bo dal doseči pri teh kupčijah. Te vesti so dobile sedaj tako konkretne forme da ni mogoče iti preko njih in je v interesu ugleda naše države nujno potrebno, da se zadeva preišče in ugotovi, koliko je na tem resnice, ter eventualne krivce pozove na odgovor.

Med njegovim govorom je prišlo do ostrega prekanja med ministrom socialne politike in med g. Radičem, ki je s svojimi medklici ostro napadal ministra socialne politike. Ko je ta izjavil, da odklanja preiskavo, mu je g. Radič zaklical: «Potem ste vi ravno tačen lopov!» Minister je razkačen planil ponokni in se začel prerekat v opozicijo. Vmešali so se tudi drugi poslanci vladne večine, tako da je moral predsednik seje prekiniti.

Po zopetni otvoritvi je med prerakanjem zaključil g. Pavle Radič svoj govor in zahteval anketo. Za njim je govoril zemljoradnik g. Voja Zazić ki je povdarjal, da je sedanji režim dovel državo tako daleč, da spadajo danes, nekoč najbogatejše pokrajine naše države med pasivne kraje. Tudi on se je pridružil zahtevi KDK. Po njegovem govoru je minister socialne politike ponovno izjavil, da predloga ne sprejme. Njegovemu stališču se je pridružil tudi vladna večina.

Ob 12. je skupščina končno prešla na dnevni red in začela razpravo o finančnem zakonu. Po sedanji definitivni redakciji znašajo celokupni državni izdatki 11.580.119.082 Din, dohodki pa Din 11.759.439.672 tako da izkazuje proračun suficit v znesku 179.320.588 Din. V debato je prvi posegel kot govornik KDK g. dr. Krajač ki je podrobno kritiziral poedinne člene finančnega zakona ter stavil dopolnjevalne in izpreminjevalne predloge KDK. Seja ob 12.30 še traja.

bo odobral prosvetni minister sporazumno s finančnim ministrom. Ti režijski izdatki so v razmerju z obsegom delavnosti gledališč. Na ta način bosta beograjsko in zagrebško gledališče razpolagala približno s 13 milijoni, gledališče v Ljubljani pa s 6,5 do 7 milijoni Din.

Redukcija oblastnih gledališč ni samo posledica štedenja, marveč je bila potrebna tudi iz drugih razlogov. Danes ni v Jugoslaviji mest s 30 do 40.000 prebivalci, ki bi mogla vzdrževati stalna gledališča. Znižanje števila gledališč bo imelo to ugodno posledico, da bo omenjeno naraščanje gledališkega proletariata, obstoječim pa bo omogočilo širši delokrog.

Da se olajša likvidacija že prevzetih obveznosti in pogodb posameznih gledališč, ki so bile sklenjene na podlagi prvotnih večjih proračunov, do 31. avgusta t. l., je ministrstvo obišle prisadeta gledališčem položaj s posebnimi krediti, ki so v finančnem zakonu omenjeni in sicer dobi Zagreb 600.000 Din, Beograd 400.000, Ljubljana pa 100.000 Din (1) v razmerju z izvršenimi redukcijami.

Važni amandmani KDK

KDK je predložila celo vrsto važnih amandmanov, s katerimi zahteva med drugim povišanje stanarine, regulacije akontacij za vpokojece, izenačenje orožniških vpokojencev itd.

— Beograd, 20. marca. Na predlog poslancev gg dr. Žerjava in dr. Kramerja je sklenila KDK predlagati k finančnemu zakonu med drugim tudi sledeče amandmane:

Čl 40 zakona o ureditvi Državne hipotekarne banke, alineja 2 naj se spremeni in glasi takole: Vsi ti kapitali in fondi se morejo naložiti tudi v državnih obveznicah in papirjih, ki jim zakon priznava to pravico in v samoupravne (regulativne) hranilnice, ki jim je priznana pupilarna varnost. Čl. 117. istega zakona se ukine.

S 1. aprilom 1928 se brezizjemno ustavi izdajanje brezplačnega tobaka odnočno cigar in cigaret državnim funkcionarjem in drugim osebam. S istim dnem se poviša provizija trafikantom na 8%. S pravilnikom, ki ga izda finančni minister najkasneje tri mesece po objavi tega zakona, naj se uredi predpisi, s katerim se bo zagotovilo oddajo trafik in ugodnosti za zakup glavnih tobačnih zalog vojnim žrtvam. S istim pravilnikom naj se omeji število maloprodajalcev tobačnih izdelkov sorazmerno s številom konsumentov dotičnega rajona. Nikdo ne more imeti glavne založbe, če tega posla v dotičnem kraju ne vrši sam.

Pobornice, izdane o priliki zamenjave kronskih novčanic, se zamenjajo za obveznice z 2% obrestovajem počeni s 1. aprilom 1928. Tozadevni pravilnik izda finančni minister najkasneje v roku 3 mesece. Pobornice in nove obveznice se bodo sprejemale pri davčnih blaginjah po nominalni vrednosti za gotov denar v svrhu plačila onih davkov, ki se v smislu čl. 68 tega zakona plačujejo v obrokih in ki bi se sicer začele plačevati šele po 31. marcu 1929.

Čl 70 alineja 3 naj se doda: ovrstitev novih hiš po teh odredbah velja od 1. januarja 1926 za hišnosojniški davek z vsemi državnimi dokladi.

V svrhu izenačenja zakonskih predpisov glede sklopčnosti občinskih svetov velja po uveljavljanju tega zakona določba, da so občinski odbori sklepni, če je prvotnih polovica plus 1 vseh odbornikov, kar se ugotovi na začetku seje. Občinski odbor sklepa z večino glasov. Pri enakem številu glasov je smarati predlog za odklo-

njen. Izjemoma od te določbe je potrebna dvetretjinska večina za sklepe, ki se nanašajo na odtujitev občinskega premoženja, najetic posojil in prevzem garancij. Vse določbe občinskih zakonov in mestnih statutov, v kolikor nasprotujejo tej določbi, izgube z istim dnem celjavo.

Ukaz odnočno dekret o upokojitvi državnih uradnikov in nameščenecv mora vsebovati, koliko let je uračunano uradniku v penzijo in koliko znaša penzija. Doktor se nikotnemu uradniku ne kaže penzija, izplačuje se onim, ki imajo polna službenega leta, dosežanjo plača z vsemi dokladi, onim pa, ki nimajo polnih službenih let, najmanj dve tretjini njegovih dosežanih prejemkov. Eventualne razlike se obračunajo v 12 mesečnih obrokih.

Sklep ministrskega sveta Dr br 10724 o dražniških dokladah državnih upokojencev velja tudi za orožniške upokojece po zakonu z dne 1. aprila 1922.

Odradbe sklepa ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924 Dr br. 107.201/24 veljajo tudi za upokojece (provizionalne) delavce in delavke tobačne tovarne v Ljubljani in za selske pismonoše.

Ministrski svet se pooblašča, da izda uredbo o povračilu seftvenih stroškov in službenih potovanj civilnih državnih uradnikov in nameščenecv po načelu zakona z dne 15. novembra 1926, ki velja za oficirje in ostalo osebje vojske in mornarice.

Mesti Ljubljana in Maribor se glede dražniških doklad uvrstila v I. dražniški razred.

Stanarina državnih uradnikov in ostalih uslužbenecv v mestih s 35 in 36 uradniškega zak., se povišajo na petkratno sedanjost višino.

Čl. 112 zakona o uradnikih in nameščenih se spremeni takole: V državnih in samoupravnih bolnicah imajo državni uradniki, upokojevc in njihove rodbine, ki razen plače odnočno penzije nimajo drugih dohodkov, pravico na brezplačno lečenje. Samoupravnim bolnicam povrne stroške za to lečenje državna blaginja.

Smešne grožnje hegemonistov

— Dunaj, 20. marca. Današnja »Die Stunde« prinaša iz Beograda vest, da bo vodja KDK g. Stepan Radič radi svojega govora na nedeljskem shodu KDK v Ljubljani obtožen veleizdaje, češ da je agitiral proti inozemskemu posojilu, ki ga vlada ne misli uporabiti za sanacijo gospodarstva, marveč za oboroževanje. Po informacijah lista je g. Radič naglašal, da so pogoji za to posojilo tako sramotni, da bi jih ne bila sprejela niti Turčija pod Abdul Hamidom. Največje ogorčenje pa je vzbudilo Radičevo razkritje, da dobe posredovalci tega posojila 30stotno provizijo.

Vest je naravno brez vsake podlage. Videti se pa, kakih sredstev se poslužujejo režimovci, da bi zmanjšali mogočn vtis, ki ga je napravila akcija KDK ne samo pri nas, marveč tudi v inozemstvu. Grožnje z obtožbo radi veleizdaje pa so tako smešne, da se niti ne spleča zavračati jih. Op. ured.

Udruženje SHS za mednarodno pravo

— Beograd, 20. marca. V nedeljo se je vršilo na inicijativu poslanika dr. Bogomila Vošnjaka in prof. mednarodnega prava na beograjski univerzi dr. Milete Novakovića, ustanovno zborovanje Udruženja SHS za mednarodno pravo. Ustanovnega zborovanja so se udeležili med drugimi predsednik Narodne skupščine dr. Perić, profesor beograjske univerze, Zivojin Perić, Toma Zivanović, Arandjelović in drugi, kakor tudi mnogi uradniki zunanega ministrstva. Po informativni razpravi, v kateri je sodelovalo več govornikov, so bila sprejeta pravila novega udruženja, čegar sedež je v Beogradu. Cilj udruženja je pospeševati razvoj mednarodnega prava z znanstvenimi predavanji vseh mednarodnih prav, kakor tudi diplomatske zgodovine, nadalje širjenje poznavanja mednarodnega prava z izdajanjem publikacij, posvečati posebno pozornost mednarodnim pravnim vprašanjem balkanskega polotoka, kakor tudi Srednje Evrope in delati za utrditev načel solidarnosti in sodelovanja v jugovzhodnem delu Evrope. V to svrhu bo udruženje skušalo zbrati okoli sebe vse državljane, ki

se bavijo s kakršnokoli panogo mednarodnega prava. Jugoslovensko udruženje SHS za mednarodno pravo je nacionalna sekcija Udruženja mednarodnega prava s sedežem v Londonu (The International Law Association.) Udruženje bo ustanovilo tudi v ostalih krajih izven Beograda sekcije. Po odobritvi pravil je skupščina izvolila upravni odbor, ki ga tvorijo: prof. dr. Mileta Novaković, dr. Ninko Perić, prof. Zivojin Perić, prof. Tomo Zivanović, dr. Bogomil Vošnjak, poslanski svetnik dr. Bodi, doktor Cirvić, dr. Subotić in prof. Arandjelović. Dve mesti sta rezervirani za zastopnike iz Ljubljane, dve mesti za zastopnike iz Zagreba, eno mesto pa za zastopnika iz Sobotice. Udruženje se je že obrnilo za pomoč na glavnega tajnika Carnegijeve ustanove v Washingtonu Jamesa Br. Scotta, ki je velik prijatelj Jugoslovenov. V tukajšnjih znanstvenih in mednarodno solidarnostno usmerjenih krogih, je bila ustanovitev novega udruženja sprejeta z velikim zadovoljstvom.

Vlada štiti korupcioniste

— Beograd, 20. marca. Včeraj je v finančnem odboru pričela razprava o finančnem zakonu. Vlada se je hotela tudi v finančnem odboru poslužiti svoje najnovejše prakse in sprejeti člen za členom na hitro roko. Se le na zahtevo KDK je morala vladna večina pristati na podrobno razpravo ter je moral priti na sejo tudi finančni minister, da da vsa zahtevana pojasnila. Večji del seje je izpolnil s svojim govorom poslanec KDK dr. Krajač, ki je ostro kritiziral namero vlade da z enostavnim členom finančnega zakona spravi s svets vse zlorabe pri uporabi državnega denarja, ki so se vršile od prvrtata do danes ter da dobe s tem absolutorij vsi krivci, ki spadajo pred sodišče. Pri tej razpravi je prišlo do ostrega prekanja med opozicijo in vlado, koje člani so hoteli dejansko napasti g. Radiča, ki je za grozil, da bo to nakano vlade preprečil in obtožil vse krivce, glasil pa upravo monopolov, kjer so se vršile največje nerodnosti.

Za njim je govoril zemljoradnik g. Voja Lazić, ki se je v polni meri pridružil izjavljanjem dr. Krajača in ostro kritiziral finančni zakon in vladne amandmanen.

Smola tatice Anice

Anica, doma tam od Kamnika, je 25letno brhko dekle, ki ji delo smrdi in se kladi od vasi do vasi, najraje pa biva v Ljubljani. Vdovec Jakob živi in gospodari tam okoli romantičnega Dola. Mož je že krepak in močan. V soboto je prišla k njemu na obisk njegova stara znanka Anica. Veselo je gostolela:

— Dober dan, striček Jakob. Kar pri Tebi ostanem in ti bom gospodinjila.

Vdovec Jakob je bil vesel. Povabil je jo v svojo kamrico. Anica je gospodinjila samo dva dni. Včeraj je zgodaj vstala in jo urno pobrala iz hiše, ne da bi se poslovila od še spečega gospodarja. Krenila je proti Ljubljani, kjer je sklenila praznovati god nekega svojega ljubimca Jožeta. Zato je pred vhomom še segla v listnico, vdovca Jakoba in mu izmaknila še skoraj novega Jurja. Gospodar Jakob se je čez nekaj časa zbudil. Ko se je oblekel je pogledal v listnico in zelo presenečen zapazil, da mu manjka bankovec za 1000 Din. Notri sta ostala samo 2 po 100 Din. Popraskal se je po glavi in ko je povprašal, kje je dekle Anica in zvedel od sina, da je odšla v Ljubljano, mu je bilo takoj jasno, da mu je dekle odneslo bankovec. Zapregel je konjica v zapravljivček ter pogljal proti Ljubljani. Na policiji je naznanil svojo nezgodo.

Anica je skoraj ves dan veseljačila po mestu. Hodila je od gostilne do gostilne. Povsod je bila zelo radodarna. Svojem ljubčku je plačala popolne še dobro kosilo, pa tudi sama si je privoščila dobro porcijo pečenke in purana. Proti večeru je v razočanem veselju kolovratila po Tržaški cesti. Pristopil je k nji mož postave in ji napovedal aretacijo. Anica se je nekaj branila, toda morala se je vdati.

Na policiji je začela rohneti in protestirati, ker ji omejujejo svobodo. Pa so ji dovolili:

— Slišite, Anica, niste tako nedolžni. Osumljeni ste, da ste vzeli dobremu vdovcu Jakobu bankovec za 1000 Din.

— Kaj? Jaz ukradla 1000 Din? To je nerazumnost. Res sem bila pri njem dva dni, Pošteno sem mu gospodinjila. Toda njegov sin me je danes zjutraj nagnal, ko sem ravno kuhala kavo.

— Potrpite malo. Napraviti moramo pravo operacijo, da se pripravimo, če ste res nedolžni.

V posebni sobi so jo preiskali od pete do glave. Anica je trepetala in se jezila. Ko so pregledali in otipali vso obleko, se je za veselila, da je rešena iz mučne situacije. Toda jo, prejši! Na policiji so prebrisani in poznajo gotove trike lahkotivnih tatic. Hotela se je že obleči, ko so ji namignili, naj še nekoliko počaka.

— Kaj pa to pomeni, Anica? Tukaj-le je 740 Din. Dobro ste jih spravili, a še preslabo. Od kod je denar?

— Ta denar mi je dal brat. Pustite me pri miru!

Nobeina prošnja, noben protest ni pomagal. Z zelenim Henrikom so jo odpeljali v policijske zapore. Denar je imela skrit tam, kamor sme poseči v skrajnem slučaju samo roka pravice.

Krvavi verski izgedri v Rumuniji

— Bukarešta, 20. marca. V nedeljo so se vršile po vsej Sedmograški velike demonstracije proti novemu zakonu o ureditvi razmerja med cerkvijo in državo, ki odvzema pravoslavni cerkvi dosedanje privilegijano stališče. V vseh večjih mestih so se vršile demonstracije s pravoslavno duhovščino na čelu. V Marosszigetu je prišlo do spopadov med orožništvom in demonstranti. Ko so orožniki hoteli preprečiti demonstracije, je množica pod vodstvom duhovščine navalila na nje, na kar so orožniki segli po orožju. V spopadu je bilo 15 duhovnikov ranjenih, 5 jih je podleglo ranam. V znak protesta je grško-katoliški klerus sklenil ustaviti do nadaljnjega maševanje.

Dobro kavo pripravite s pridalkom Kolinske cikorije!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 0 — 22.89, Berlin 13.585 — 13.615 (13.90), Bruselj 0—7.930, Budimpešta 9.925 — 9.955 (9.94), Carib 1098.50 — 1096.50 (1095.50), Dunaj 0—8.011, London 277.12 — 277.92 (277.52), Newyork 56.765 — 56.985 (56.865), Pariz 0—228.80, Praga 168.14 — 168.94 (168.54), Milan 299.23 — 301.33 (300.33).
Elektri. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 0, raščediona 800—0, Kreditni zvod 155—0, Večve 135 — 0, Kr. ind. dr. —, Stavbna 56 — 0, Šešir 126 — 0.
ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 801.10, Berlin 12.60, Milan 200.80, London 277.52, Newyork 56.87, Pariz 228.82, Praga 168.96, Carib 10.98.
INOZEMSKE BORZE.
— Carib. Beograd 9.1325, Dunaj 73.14, Berlin 124.22, Praga 15.395, Milan 27.42, Pariz 20.44, London 25.2375, Newyork 519.10.

Naraščajoča moč KDK

Nedeljska manifestacija KDK dokaz zavednosti slovenskega ljudstva. — Huda obsodba klerikalnega hujskanja. — V boju za enakopravnost in poštenje je v KDK za vsakega dovolj prostora

Mogočna nedeljska manifestacija KDK v Ljubljani je dokazala, da tudi slovensko ljudstvo odobrava in pravilno pojmuje veliki boj, ki ga bjejo v Beogradu predstavniki kmetijske demokracije za svobodo in enakopravnost vseh državljanov v naši državi. Ta manifestacija, ki ji bodo sledile še druge tako v Sloveniji kakor v ostalih delih naše države, je nov, živ dokaz neomajne trdne volje vseh poštenih, nezasepljenih, samostojno mislečih elementov uveljaviti z družinami močmi v vsem našem javnem življenju načela demokracije in socialne pravčnosti, ki jih teptajo v svojih samopasni namenih hegemonisti sadenega režima s pomočjo slovenskih klerikalcev.

Cel teden prej je klerikalni tisk hujskal proti napovedani manifestaciji v Ljubljani in na prostaki način psoval tako niene sklicevalce kakor udeležnike, pomagalo pa ni nič; ogromna množica je kljub klerikalnemu hujskanju prihitela na sokolski Tabor ter pokazala vsemu svetu, da klerikalno časopisje v Sloveniji nima tistega pljiva, kakor so mislili in želeli voditelji SLS, da široki sloji našega ljudstva znajo misliti s svojimi možgani in da znajo presojati sami, kje je pravica in poštenje, kje pa zgolj demagoško hujskanje, hinavščina in varanja.

Kdor bi pričakoval kaj drugega, bi podcenjeval duševne sposobnosti našega ljudstva.

Odkar sodelujejo klerikalci z radikali v vladi, so se gospodarske in socialne razmere tako poslabšale, da čutijo posledice vsi stanoviti in vsi sloji. Tega ni treba še posebej dokazovati, ker govori dovolj jasno že dejstvo samo, da je po statističnih podatkih kljub naraščajočemu številu prebivalstva močno padel konzum vsakdanjih življenjskih potrebščin, vsakdanjega kruha. Za sklado strankarske leče so klerikalci prodali koristi splošnosti ter se udimali radikalnim korupcionizmom in hegemonizmom, ki izmogočajo narod in državo Ali ni značilno za politiko SLS, da njeni voditelji v parlamentu neprestano rešujejo radikalno korupcijo pred starahovitimi obtožbami nepoštenih zmopasnih dejanj? Svoj vstop v vlado se lansko leto potrdili s tem, da so v parlamentarni anketni komisiji glasovali proti izročitvi radikalnih korupcionistov sodišču in ta igra se je tudi letos neprestano ponavljala, ko so voditelji KDK zahtevali preiskavo zaradi razmer v beograjski glavičli, zaradi zlorab v prehrani pasivnih krajev itd. To delo SLS, ki se ne da utajiti, ljudstvo vidi na lastne oči. Ali ni značilno n pr za

naše razmere, da je bilo treba skoro pol leta neprestane boja, demonstracij in manifestacij skoro po vse državi, da se je vlada končno odločila umakniti iz novega finančnega zakona čl. 44 ki govori o redukciji naših najvišjih znanstvenih ustanov, univerz. Koliko energije in truda se je porabilo samo za obrambo ene pridobitve, namesto da bi se porabila drugod za novo ustvarjajoče delo!

Odveč bi bilo naštevati druge slične slučaje, ker so splošno znani.

Tako splošno znani so, da tih niso moge zatajiti nobene klerikalne laži, kar je najbolje pokazalo nedeljsko manifestacijsko zborovanje KDK v Ljubljani.

Sv. Pribežev je na nedeljskem shodu na Taboru med drugimi povdarjal, da bi morala biti v boju za poštenje in enakopravnost vseh državljanov v vrstah KDK tudi SLS, ki pa je raie prodala narodne koristi pocem za majhno provizijo, da sme preganjati svoje politične nasprotnike v Sloveniji. Niče ni izključen iz boja za demokracijo enakopravnost ter poštenje in KDK vabi vsakogar v svoje vrste, toda SLS se je izključila sama za sklado Vukičevičeve leče.

Kako pravilno pojmuje slovensko ljudstvo delo KDK in razmerje SLS naprta nje v sedanjih vladi je pač najbolje pokazalo dejstvo da so zborovalci poleg drugih gostov najbolj navdušeno pozdravljali posl. Matico in posl. Kosanovića, prvega zato ker se kot katoliški župnik ne boji nastopiti odkrito za pravice ljudstva v vrstah KDK drugega čeprav je eden izmed najmlajših poslancev v našem parlamentu, ker je v nem zapačel boi proti sistemu glavnja če čezar obrambo je prevzel z velikim veseljem dr. Korosec.

Prav gotovo bi na sokolskem Taboru ne bila prav nič manj navdušeno pozdravljena slovenska duhovščina, če bi nastopila v vrstah KDK in prav tako bi bil po zdravilju v njenih vrstah dr. Korosec, akri bi se odrekli zvezi s hegemonisti in korupcionisti. Voditelji SLS so se sami izključili in skupine slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda v prečasnih kraih toda narodni val demokracije, ki je mogočno zaplul v naši državi po zaslugi KDK, jo bo odnesel in pokopal ako ne bo krenila na drugo pot.

Nedeljska manifestacija na Taboru je dokaz da ljudstvo odobrava delo voditeljev KDK za enakopravnost vseh državljanov in pošteno gospodarstvo v državi, tisti, ki tega nečejo spoznati, bodo poraženi.

nja domovine. Ob takih vodilih in načelih bomo imeli pri nas dobre, večje in razumne obrtne gospodarje, ki bodo ponos svojega stanu in vseh Slovencev. Imeli bomo potem pravico pokazati se tudi drugim in reči: Pridite in pogledjte! Slovenski obrtniki so iz skromnih in pohlevnih začetkov v kratkem razdobju lepo napredovali, prišli so naprej in hočejo naprej. Na tej pravi poti: Bog in sreča z njimi!

Občni zbor je na predlog g. Frana Iglitca soglasno in z odobravanjem izvolil za častne člane Zveze gg.: dr. Rudolfa Marna, Ivana Rebeka, Jakoba Zadravca, Milka Krapeža, Filipa Ogriča, Ivana Bajcarja in Ivana Gogola.

Občni zbor je na predlog g. Frana Iglitca soglasno in z odobravanjem izvolil za častne člane Zveze gg.: dr. Rudolfa Marna, Ivana Rebeka, Jakoba Zadravca, Milka Krapeža, Filipa Ogriča, Ivana Bajcarja in Ivana Gogola.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Aretacija nevarnega sleparja. — Tasi ubil zeta. Velika poverba v Subotici. — Zanimiv primer izsiljevanja. — Prpič Mali kot morilec otrok.

Iz Splita poročajo, da je tamošnja policija aretirala nekega Dragoljuba Kneževića, 26-letnega zasebnega uradnika iz Banjaluke. Knežević se je predstavil nekemu splitskemu zdravniku kot pristaša HSS in žrtve političnega režima. Najprvo se je za mladi pustolovec pri sosedih informiral o zdravniških premoženjskih razmerah Zdravniku je Knežević izjavil, da mora dobiti od države 25.000 Din očskodnine in rabi v to svrhu dobre politične zveze. Mladenčić se je zdel zdravniku zelo sumljiv in ga je prijavil policiji. Policija ga je kmalu našla v mestu in ga aretirala ter ugotovila, da se je mladenčić vpisal v neki gostilni pod drugim imenom, nego se je predstavil zdravniku. V gostilni se je izdal za Draga Kostića. Na policiji so ga zadržali in je dežurnemu uradniku pripovedoval pravcete baice o svoji preteklosti. Dejal je, da je bil zasebni uradnik v Zagrebu in nato v Marseilleu in Zenevi. Končno da je prišel v Italijo in so ga fašisti izgnali v našo državo. Tako je prišel v Split. Med tem je pa splitsko redarstvo dobilo ob sodišča v Čačku obvestilo, da je Knežević l. 1925 poveril 25.000 Din, nato je pa pobegnil iz vojske, ko je služil pri konjenici v Zagrebu. Mladega sleparja je policija izročila sodišču.

Seljak Josip Barilič iz Jalševca pri Zagrebu je živel že delj časa v prepiru s svojo mlado ženo Milko. Dan za dnem je potekal v neslogi in nekega lepega dne je Milka vzela svoje 3-letno dete in pobegnila k očetu v Dolane pri Dugem selu. Barilič je to še bolj razburilo in ker je bil navajen na ženo, je sklenil, da jo poišče in zopet pripelje domov, četudi se je prej vedno prepiral z njo. Napočil se je v Dolane in posilil ženo, naj se vrne. Milka pa o tem ni hotela nič slišati, ker je moža poznala in ob njej prebela že marsikaj hudega. Branil ji je tudi njen oče Gregorek, ki mu je hči povedala vse trpljenje pri možu Bariliču si je pa vedno bolj želel žene in 3-letnega otroka in vedno odločneje zahteval, da se Milka vrne z otrokom na njegov dom. Gregorek je zeta zapodil iz hše in tako je med obema nastal prepir in pretep. Barilič je napadel Gregorka, ta je pograbil sekuro in z njo udaril zeta po glavi, da se je zgrudil na mestu mrtev. Tasi je vrgel zetovo truplo iz hiše in se sam prijavil orožnikom, ki so ga aretirali in izročili sodišču, da ugotovi nekatere podrobnosti tega žalostnega dogodka.

Včeraj je subotička policija aretirala sedem članov upravnega odbora Jugoslovenskega pogrebnege društva, ki so obtoženi poverbe 2 milijonov Din. Ze delj časa je ministrstvo trgovine dobivalo anonimne prijave, da nekateri funkcionarji pogrebnege društva zlorabljajo svoje položaje. Zato je pred tednom dospel v Subotico inšpektor ministrstva trgovine in industrije, da bi pregledal poslovanje pogrebnihih društev in je ugotovil, da so nekateri funkcionarji pri sedmih društvih zlorabljali svoje položaje in poverili velike vsote na škodo številnih članov pogrebnihih društev. Zato je ministrstvo dalo velikemu županu nalog, da vloži pri državnem pravdniku tožbo proti vsem krivcem. Državno pravdnništvo je preiskalo poslovne prostore Prvega jugoslovenskega pogrebnege društva in aretiralo njegove funkcionarje. Aretirani so društveni predsednik trgovec Danilo Fekete, podpredsednik Stevan Burnata, profesor Franjo Reš, trgovec Sretan Pančić in še dva nameščena. Pri predsedniku so našli nad 50 članskih knjig, s katerimi je dvignil na vsako po 25.000 Din. Fekete se je zagovarjal, da niso vse knjizice njegove. Tudi pri ostalih članih upravnega odbora so našli veliko številno članskih knjig. Vsi aretiranci so bili zadržani in nato izročeni državnemu pravdnstvu. Velika poverba in aretacija je izzvala v Subotici veliko senzacijo. Te dni bo policija preiskala še poslovanje pri petih društvih, ki so tudi osumljeni, da so zlorabljala denar društvenih članov.

Iz Novega Sada poročajo, da se je pred tamošnjim sodiščem vršila razprava proti neki ruski emigrantki, ki je bila obdolžena izsiljevanja. — Emigrantka je bila lepotica in marsikateri meščan se je potegoval za njeno ljubezen. Končno si je izbrala nekega ugodnega in inovitega meščana. Z njim je imela intimno razmerje lansko leto in še v začetku tega leta. Vedela je, da jo bo bogati novosadski meščan zapustil, ko se je naveliča. Da bi lju-

Po končanem oborovanju se je vršil v restavraciji »Zvezda« banket, ki ga je prav spretno aranžiral restavratore g. Fran Krapež. Predsednik g. Ivan Rebek je otvoril vrsto napitnic. Poleg že omenjenih so čestitali Zvezi k njeni 25letnici župan dr. Dinko Puc, direktor Srednje tehnične šole g. prof. Reischer, ki je obrtnike opozarjal elasti na važnost strokovne izobrazbe, ki usposablja obrtnika, da more tekmoovati z drugimi državami, dalje Jakob Zdravec, ki je napil ženam-obrtnicam in sploh ženam obrtnikov, g. Fran Kavčič v imenu Zveze gostilničarskih zadrug in še mnogi drugi.

„Odol“ je usta vođa

Ki si je priborila pot po vsem svetu in zavzela v vseh deželah sveta prvo mesto.

ODOL samo ODOL vsebuje izredno lastnost, da impregnira sluznice v ustih s tanko antiseptično površino, ki ima moč usta obdržati še nekaj ur po uporabi pred nevarnim uplívom bolezni. To je trajajoči učinek, ki se nudi le tistim, ki Odol dnevno uporabljajo. Odol nudi trajno popolno varnost pred nevarnimi bacili, škodljivimi zobjovju in zdravju.

Samo ena kapljica v malo vode povzroči čarobno prjeten okus, osveži in očisti zobovje. «ODOL» se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Prosuetia Ljubljansko gledališče

V soboto je po dolgem času zopet gostovala odlična mladodramatska operna pevka, gđc. Zlata Jungling in a c. Nastopila je v naslovni partiji Puccinijeve »Madame Butterfly« in doseglja kot pevka in glalka izreden uspeh. Partijo podaja lirčno in mestoma tudi z močnimi dramatskimi akcrti, zelo simpatično in učinkovito ter je žela po vseh aktih pravi toplic in viharne jangle. Nov je bil konzul, ki ga je pel g. Janko in docela ustrezal partiji. Predstava je bila vobče prava lepa; tudi g. Kováč kot Pimkerton se je uveljavljal vseskoz jako dobro in okusno.

V dramu sem si ogledal »Pepelko«, ki je zopet dubkom napolnila gledališče z deco in roditelji. Nov princ Krasnoslav je bila gđc. Mira Danilova ter nastopala elegantno, znošno čustveno in res simpatično. Predstava je bila živahna in odobravanje malčkov navdušeno.

Opera »Marta« je bila vrlo dobro obiskana in je v publiku močno ugajala; zopet je napolnila gledališče opereta »Grofica Marica«, G. Peček je žel posebno priznanje iz vrst publike. Tudi »Sestrična iz Varšave« je privabila mnogo občinstva, ki se je do bro zabavalo. Fr. G.

Močan potres v okolici Zagreba

Seizmograf, geofizičnega zavoda v Zagrebu so zaznamovali v noči od 18 na 19. t. m. dokaj močne potregne sunke. Prvi potresni sunek je bil zazbežen 49. minut in 21. sekund po polnoči. Največje premikanje tal je bilo ob 50.24 m. n. in je znašal 0.4 mm v smeri proti jugovzhodu. Potem so se pojavljali potresni sunki po vrsti ob 2.26 uri, 3.10, in ob 5.6 uri. Epicenter vseh potresnih sunkov leži v oddaljenosti 75 do 100 km. Geofizični zavod je prejel iz Pakraca trzovjavo, da se je tam čutil močan potres 49 minut po polnoči in je trajal 10 sek. Druzi sunek je bil slabejši tretji pa jačn ob 3.9 uri. Zemlja se je gibala v smeri proti jugozapadu. Na mnogih hišah so popokali zidovi, večje škode pa potres ni napravil. Iz Lipika je zavod prejel poročilo, da se je v tem kraju in zazbala zemlja okoli 1. ure zjutraj in so popokali zidovi ter se zrušili številni dimniki. Ljudje v tem kraju ne pomnijo tako močnega potresa. Po tem sunku sta se pojavila še dva slabejša, spremljana s podzemskim bobnenjem.

Po polnoči je prebivalce Lipika prebudil močan potresni sunek. Vaščani so opazili, da se postele zibljelo in da padajo manjši predmeti z miz in mmar. Slike so padale s sten in stekleni predmeti so zvenketali, med seljaki je nastala pravceta panika. Vsi prestrašeni so begali po hišah in pričakovali da se po res ponovi. Sedili so slabejši sunki Polagoma so ljudje zopet legli spat, nekateri so pa bedeli do jutra. Porušilo se je 6 dimnikov in popokali so zidovi na večih hišah. Potres je spremljalo podzemsko bobnenje. Tudi v Pakracu so čutili močan potres in so se porušili dimniki in popokali zidovi. Bizu Pakraca se nahaja majhen petrolejski vrelec, ki ga izkorišča železnica. Iz nekega 20 m globokega vodnjaka v tem kraju je med potresom švignil 15 m visok curek vode pomešane s peskom. Ta erupcija je trajala 4 minute. Potres so čutili tudi v Brodu, Gradški, Banovi, Jaruzi, Navski in drugih krajih v okolici Papuka.

Beležnica

KOLENDAR.

Danos: Torek, 20. marca 1928; katol. Niketa, pravoslavni: 7. marca, Vlada.

Jutri: Sreda, 21. marca 1928, katoličani: Benedikt. Pravoslavni: 9. marca, Bazil.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama in opera zaprti.

Kino Matica: »Moč in lepota«.

Kino Matica: »Moč in lepota«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danos: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta.

— Službeno iz LHP. Seja uprav. odbora se vrši v sredo, dne 21. marca ob 18.30 v damskem salonu kavarnе Emona. Prosim točno in zanesljivo. Tajnica.

Praznik slovenskega obrtništva

Proslava 25letnice Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. — Veliko zanimanje javnosti za naše obrtništvo.

Na skromen, a dostojen način je te dni proslavila Zveza obrtnih zadrug svoj srebrni jubilej. V nedeljo zvečer se je vršil v Kazini pozdravni večer, včeraj dopoldne pa v veliki dvorani Narodnega doma slavnostno zborovanje, ki se ga je udeležilo veliko število zunanjih delegatov, zlasti iz Slajerske, kakor tudi iz vseh večjih obrtniških centrov ljubljanske oblasti. Zborovanje je pokazalo solidnost in stanovsko zavednost našega obrtništva. Zborovanje je vodil predsednik Zveze g. Josip Rebek, ki je najprej ob splošnem aplavzu pozdravil organi zborja obrtniškega stanu in ustanovitelja Zveze g. Engelberta Franchettija, dalje načelnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. Marna, ljubljanskega podžupana g. Turka, narodnega poslanca dr. Alberta Kramerja, ki je bil deležen še posebnih evacij, zastopnike Saveza hrvatskih obrtnikov s predsednikom M. Ramuščakom na čelu, predsednika Vrhovnega obrtniškega sveta g. I. Rebeka iz Celja, podnačelnika Splošne zveze obrtnih zadrug g. J. Zadravca iz Središča, g. F. Bureša, načelniku Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru in načelnika urarske zadruge, dalje finančnega svetnika dr. Bonaca kot zastopnika delegata ministrstva financ, predsednika Zbornice TOI g. Ivana Jelačina ml., podpredsednika Zbornice g. I. Ogrina, glavnega Zborničnega tajnika g. dr. F. Windischera, zastopnika Zveze industrijev g. inž. M. Šukljeta, direktorja srednje tehnične šole g. prof. Reischerja, belgijskega konzula in ravnatelja velesejma g. M. Dularja, podpredsednika Zveze trgovskih gremijev g. Josipa Kavčiča, tajnika Zbornice za TOI gg. I. Mohoriča, dr. Plessa in dr. Pretnarja, zastopnice slovenskih obrtnic go. Bretlovo in vse delegate posamnih obrtnih zadrug.

kratko povdarjal stanovsko in kulturno-stremljenja slovenskega obrtništva. Slovenški obrtnik se naj zaveda, da je njega sim bol orjak kovač in nakovalo — znak moči in energije ter se naj končno združi v enotno stanovsko organizacijo.

Zbor je tudi soglasno sprejel predsednikov predlog, da se odpošlje kralju Aleksandru udanostna brzojavka a ministru trgovine in industrije dr. Spahu pozdrav. Sledih so pozdravni govori in čestitke jubilatniji Zvezi obrtnih zadrug so čestitali ter ji želeli v bodočnosti čim več uspehov. Načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Marn nar poslanec dr. Albert Kramer, ki je kot ljubljanski poslanec za gotavljal, da bo vedno odločno branil interese slovenskega obrtnika, predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačina ml., predsednik Saveza hrvatskih obrtnikov g. Milan Ramuščak, podžupan ljubljanski g. Josip Turk, dr. Fran Windischer kot predsednik trgovskega društva »Merkurs« g. Ivan J. Kavčič za Zvezo trgovskih gremijev inž. Milan Šuklje za Zvezo industrijev g. Ivan Rebek iz Celja, g. Fran Bureš iz Maribora, podpredsednik zbornice TOI g. Ivan Ogrin, ki je naglašal, da je Zveza vedno branila interese obrtnikov, Fran Iglitč Mi bo Vahtar, gđc. Sarčeva in g. Engelbert Franchetti G dr. Windischer je v svojem pozdravnem govoru izjavil:

«Dovolite mi, spoštovana gospoda, da ob tej priliki kot iskreni prijatelj našega obrtniškega stanu, ki je po mojem trdnem prepričanju odločilne važnosti za ves bodoči razvoj naše samostojnosti in produktivnem delu, izrečem še tele besede: Naše obrtniške organizacije se morajo držati v svojem delu kot zvestega vodila načela, da so stanovske, strokovne in gospodarske družbe in da hočejo take in samo take ostati tudi v bodočnosti. V obrtniških organizacijah je treba gojiti zmisel in razumevanje za pridno vsakdanje delo, za varnostno in za trajno prizadevanje po strokovnem izpopolnjevanju in dovrševanju. Skrbno pozornost je treba posvečati dobri vzgoji našega obrtnega pomladka in dobremu razmerju do obrtniških sotrudnikov in pomočnikov ter gojiti brižno razum za pravi gospodarski napredek. Obrtniške organizacije morajo z vsa čuječnostjo negovati spoštovanje do marljivoga dela ter ljubezen in spoštovanje do obrtniškega stanu. Obrtniške organizacije naj širijo duh prave stanovske zavednosti in krepe zdrav stanovski ponos. Kakor je nepogrešna v gospodarskem tveganju pridobitnost in žene gospodarja korist, mora biti vendar cilj in smoter vsega gospodarskega prizadevanja in hotenja blagi-

Predsednik je omenjal velik napredek slovenskega obrtništva v zadnjih 25 letih, od kar je bila Zveza ustanovljena. Spominjal se je prvih organizatorjev slovenskih obrtnikov gg. Engelberta Franchettija, Ivana Schreyja, pokojnega Frana Jeločnika, Josipa Rojine, Ivana Kregarja, Frana Škrbca iz Loža, Ivana Dachsa in drugih. Stremljenja Zveze so krepko podpirali pokojni Ivan Šubic, ravnatelj obrtne šole, dr. Fran Windischer, dr. Rudolf Marn in obrtni referent na magistratu g. Ivan Šešek. Z zgodovino Zveze so tesno zvezana imena gg. Ivana Rebeka iz Celja, Jakoba Zadravca iz Središča, Jakoba Volka iz Sočanja, Filipa Ogriča iz Novega mesta, Ivana Bajcarja iz Zagorja ob Savi, Blaža Županca iz Laškega in Milka Krapeža iz Ljubljane.

V nadaljnjem govoru je g. predsednik

Creme Simon

Cuvajte svojo lepoto kakor čuvate svoje zdravje! Vase tce je občuti iv mojstvo in kic se ne meje ranem riali

CRÈME SIMON

estari, da, po pre zkušnji izoracih odstrani kož senarici edo, avk in jz obrnna lepoto mchios in voljnoel se uzeti da b se v rje gub-

ruder & milo Simon

Lariz

Smeh! Smeh!

Danes premijera najboljša groteske neprekosljivega

BUSTERA KEATONA

Moč in lepota

Ta izborna komedija prekaša vse Patachonove filme. Publika se smeje do solz! V Zagrebu je bil film osem dni nepretrgoma na sporedu.

Predstave ob 4., pol 6. pol 8. in 9. uri.

«Elitni Kino Matica» Telefon 2124.

Dnevne vesti.

— Iz učiteljske službe. Imenovani so: za šolskega upravitelja v Hodošu šolski upravitelj v Fukovcih Aladar Veršič, za učitelja pri Sv. Ožbaldu učiteljica v Olinčju Amalija Sorč, za šolskega upravitelja v Gornji Radgovi učiteljica v Ivanjeh Franja Schneider, za šolskega upravitelja pri Sv. Duhu na Stari gori učitelj v Mostah Andrej Horvatič, za učitelja v Framu učiteljica v Kostrevnici Marijana Kunec - Sket, za učitelja v Hočah učiteljica na Humu Franja Vavpotič, za učitelja v Lajtersbergu učitelj v Murski Soboti Vekoslav Španker, za šolskega upravitelja pri Sv. Barbari začasni šolski upravitelj Mirko Kosi, za učitelja v Stari cesti učiteljica v Tinjah Josipina Mislej - Birska.

— Izpremembe v naši vojski in mornarici. Pomaknjeni so v čin generalštabnega polkovnika podpolkovnik Kosta Adamovič, v čin sanitetnega polkovnika podpolkovnik dr. Andrej Arnek in dr. Jožef Kiš; v čin kapitana II. klase poročniki Vilko Hren, Vladimir Vodopivec, Anton Vrtovšek, Alojzij Rot, Ivan Oblak, Andrej Kvaternik, Ivan Srlenc, Josip Dežman, Vladimir Jaklič, Avgust Pretnar, Stanislav Kajfež, Franjo Hribar in Vekoslav Adamič; v čin artiljerijskega kapitana I. klase kapitan II. klase Stanislav Sert, v čin kapitana II. klase poročnik Janko Potočnik; v zrakoplovstvu so napredovali za kapitana I. klase kapitan II. klase Ivo Konjar, za kapitane II. klase poročniki Anton Kervina, Franjo Pirč in Adolf Tudor, za poročnika pa podporočnik Stane Kveder; v artiljerijsko - tehnični stroki za poročnike podporočniki Ivan Kos, Anton Amthor, Hinko Peček, Metod Mohor, Richard Straus, Marko Ancel, Radoslav Vodlak, Anton Mazalik, Franjo Sedelj in Franjo Žmaher; v sodni stroki za kapitana II. klase poročnik Štefan Koprvšek; v veterinarski stroki za kapitana I. klase kapitan II. klase Marijon Ferjančič; v mornarici za poročnike vojnega broda I. klase poročniki II. klase Zdenko Papež, Karel Levčič in Franjo Vrabec, za mornariško - tehnične kapitane II. klase poročniki Bernard Šušteršič, Ludvik Vršer in Anton Ribič; za mornariško - tehnične poročnike podporočniki Ivan Verlien, Josip Pismaht in Adolf Cizmek, za administrativne poročnike ekonomske stroke podporočniki Matko Mahar, Filip Krpan in Anton Šparovec, za tehnične poslovođe I. klase poslovođa II. klase Ivan Mance, za poslovođa III. klase poslovođa IV. klase Vekoslav Jereb, za administrativnega poročnika sanitetne stroke podporočnik Viktor Frank; za administrativne podporočnike ekonomske stroke absolventi administrativne šole Rudolf Ljubaj, Franjo Spiček, Slavko Car, Dinko Bubo, Boris Kurat, Miroslav Potočnik, Miroslav Francelj, Andrej Zlobec in Janko Jezernik; v artiljerijsko - tehnični stroki za administrativnega podporočnika narednik Josip Avčin; v zrakoplovstvu so prevedeni artiljerijski poročnik Konrad Marko, inženjerski poročnik Josip Gal, inženjerski podporočnik Alojzij Radin, artiljerijski podporočnik Zdenko Ulepič, inženjerski podporočnik Josip Kranjc in pehotni poročnik Viktor Gliha; v aktivno službo so prevedeni rezervni inženjerski poročnik Radovan Bratina, rezervni pehotni podporočnik Mirko Keser in rez. poročnik fregate Anton Vrabec; narednika Franjo Pevec in Franjo Pirnat sta imenovana za podporočnika. — Vpokoeni so: orožniški kapitan I. klase Janko Bedenk, orožniški poročnik Matija Volk, administrativni kapitan I. klase ekonomske stroke Vilko Hohnjec, administrativni podporočnik ekonomske stroke Vekoslav Krže, pehotni kapetan I. klase Karel Zaic, administrativni poročnik ekonomske stroke Franjo Car, administrativni kapitan I. klase ekonomske stroke Franc Pintar in sodni kapitan I. klase Marko Pavlin; na lastno prošnjo sta odpuščena iz vojaške službe artiljerijski podporočnik Andrej Novak in aviatični poročnik Anton Pintar.

— Zakon o vseučiliščih. Komisija vseučiliških profesorjev, ki ji je bila poverjena načelna stilizacija osnutka zakona o vseučiliščih, je v soboto končala svoje delo. Osnetek novega zakona o vseučiliščih je predložil prosvetni minister ministrskemu совету, potem pa pride pred Narodno skupščino.

— Iz državne službe. V višjo skupino so maknjeni inženjerski gradbenih sekcij: Franc Eimer v Kranju, Anton Dolenc v Murski Soboti in Josip Štalič v Ljubljani.

— Drugi tir na progi Beograd - Zagreb. Kakor smo že poročali, namerava prometno ministrstvo zgraditi drug tir na progi Beograd - Zagreb. Dela so se že pričela. Zasloženih je 16.000 delavcev, katerih število se poveča v kratkem na 20.000. Celokupni stroški bodo znašali eno milijardo dinarjev. Prometno ministrstvo računa, da se bo nova proga v dveh letih izplačala.

— Kinematografi zopet otvorjeni. Kakor je bilo pričakovati, se je stavka kinematografov kmalu zaključila. Ljubljanski kinematografi so se otvorili včeraj, po drugi mestih pa že v soboto in nedeljo. Kinopodjetniki so namreč obveščeni, da je finančno ministrstvo deloma ustrezlo njihovim zahtevam. Da bi pa vlada ne tolmučila stavke

kot akcije proti državi, je Savez kinematografov sklenil, da se vsi kinematografi v državi znova otvorijo.

— Razdelitev avstrijskih predvojnih dolgov. Naša vlada je obveščena, da se bo vršila 12. aprila v Rimu konferenca o razdelitvi predvojnih avstrijskih dolgov. Na tej konferenci bodo zastopani poleg naših tudi delegati Poliske, Češkoslovaške, Avstrije, Madžarske, Rumunije in Italije.

— Prihod angleških publicistov. Začetkom aprila prispe v našo državo skupina angleških publicistov in zdravnikov, ki si ogledajo najprej Slovenijo, potem pa odpuštujejo v Dalmacijo in Bosno. Svojo turnejo po naši državi zaključijo s posetom v Beogradu, kjer jim pripravijo zdravniki in novinarji prirčen sprejem.

— Stanovanjski zakon likvidiran. Minister socialne politike Ceda Radonič je izjavil, da se lahko smatra, da je stanovanjski zakon likvidiran, da pa vprašanje podaljšanja še ni definitivno rešeno. Po njegovem mnenju je do 1. maja še dovolj časa in če se izkaže, da bo treba stanovanjski zakon pedališati ga bo minister podaljšal. Za enkrat pa te potrebe ni in zato minister misli da je stanovanjski zakon likvidiran.

— Važno za perutinarje. Vsi perutinarji se opozarjajo, da je v vsakem pogledu najprimernejši čas za valjenje mesec marec in april. Zato naj se v teh mesecih vsa ka razpoložljiva dobra kockla izrabi. Jajca naj se vzamelo le od zanesljivih rejcev, ki gojijo naše domačegrudno štajersko - zagorsko kuro, ki v vsakem pogledu v naših krajih najbolje odgovarja. Rejci se opozarjajo zlasti na dejstvo, da se je v zadnjem času poleg lažnega eksporta tudi izvoz žive in zaklane perutine znatno povečal. Trgovina pa zahteva izključno le fino belokoznato robo, za kar zopet štajerska najbolje odgovarja med tem ko velja roba z rumenimi nogami in rumeno kožo (italijanske plimetke) kot manjvredna. Radi pomankanja kreditov in pa vsled redukcije strokovnega osebja za letošaj let ne bo mogoče uradoma razdeljevati valilnih jarc. Interesenti pa se opozarjajo na sledeče okoliščine, kjer dobijo dobra valilna jajca štajerske pasme in to: Maribor, Razvanje pri Mariboru, Središče ob Dravi, Št. Jur ob J. in Celje. Natančne naslove lahko vsak zanimanec izve pri najbližnjem sreskem živočiškovskem referatu. Oni perutinarji, ki hočejo jajca iz rejskih središč se opozarjajo, da so take postaje z zaklopnimi gnezdi zaenkrat te še v okolici Maribora. Naslove lahko vsakdo izve pri kmetijskem oddelku velikega župana mariborske oblasti.

— Vreme. Zadnja dva dneva sta bila mrzla, deloma je bilo lepo in jasno, deloma oblačno. Prevladuje mrzel vzhodni veter. Mraz je včeraj oviral izletnike, da niso napravili daljših tur. Ljubljanci so se po večini držali doma, zato so bile kavarne nabito polne, a tudi kinematografi, ki so včeraj zopet pričeli s predstavo, so bili nabito polni. V nedeljo je zapadel velik sneg v notranjskih gozdovih in posebno še v hrvatskem gorskem okraju okoli Čabra, kjer je zapadlo snega do 40 cm tako, da je bil ponekod promet na cestah zelo oviran. Ob čuten mraz je vlada včeraj tudi v Mariboru, kjer je znašala najnižja temperatura 6° C pod ničlo. Barometer je začel padati a tudi temperatura je nizka. Glasom poročila meteorološkega zavoda je v Ljubljani danes ob 8 zjutraj kazal barometer 767,7 termometer 2,8° C pod ničlo. V Dalmaciji razsaja burja, ravnotako tudi na Krasu. V ostalih krajih naše države je bilo včeraj deloma oblačno ponekod pa jasno z lahimi vzhodnimi vetrovi. V Splitu in Dubrovniku je bilo včeraj vedro, morje nemirno. V Dubrovniku je bila včeraj najvišja temperatura 15° C, a v Splitu 10° nad ničlo.

Iz Ljubljane

— Seja ljubljanskega občinskega sveta. Se vrši v petek popoldne. Glavna točka: dnevnega reda je mestni proračun.

— Potres. Seizmograf meteorološkega Zavoda v Ljubljani je včeraj ob 19.3 zjutraj takoj po polnoči ob 0.50 in 0.65 zaznamoval potres na daljini 95 km od Ljubljane. Najmočnejši val je znašal 50 mikronov z periodo 1.5 sekunde.

— Predavanje v »Pravniku«. V sredo dne 21. marca t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« gosp. ravnatelj in univerzitetni docent dr. Ludvik Böhm o predmetu: »Sodobne struje prebivalstvene politike«. Predavanje se bo vršilo ob pol 6. popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 79. Populacijsko vprašanje je jako važno in vodi vso državo, zlasti tudi naše sosede o vprašanih njih prebivalstva račun. Zato vabi k obni udeležbi odbor.

— Pomiadek Rdečega križa na 1. državni gimnaziji v Ljubljani je že lani z velikim uspehom uprizoril klasično tragedijo Sophoklejevega »Kralja Ojdispa«. Mladi člani so ob občinstvo, ki je dvakrat docela popolnilo dramsko hišo, naravnost presenetili s svojim resnim delom. Letos stojijo pred občinstvom z novim, še večjim delom. Uprizorili bodo veličastno Shakespearjevo tragedijo »Julij Cezar«. Kdor pozna ta mo-

gočni dramski umotvor, more tudi presoditi, koliko železne volje in resnega prizadevanja je treba za pripravo take uprizoritve. Dijaki se truda niso prestrašili. Pod vodstvom g. režiserja Fr. Lipaha so z ljubeznostjo in vztrajnostjo tragedijo naštudirali in že ta teden nastopijo v ljubljanskem opernem gledališču. Prva predstava, ki je namenjena zlasti dijaštvu, se vrši v soboto 24. t. m. ob 3. uri popoldne, druga v torek, 27. t. m. ob 8. zvečer. Čisti prebitok bo omogočil revm in bolehnim dijakom udeležbo na počitniških kolonijah Pomladka Rdečega križa.

— Pravičje za deca. Zaključno pripovedovanje pravljice priredi T. K. D. »Atena« v sredo dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne v beli dvorani Uniona, I. nadstropje, vhod Francišanska ulica 2. Pripovedovala bo izbrane ruske pravljice ga. Vanda Gorčeva, pela bo ga. F. Čadeževa.

— Napredno gospodarsko društvo za dvorski okraj bo privedilo danes v torek ob 20 uri v Kazini. II. nadst. filmsko predavanje o Beethovenu. Vstop prost. — Izobraževalni odsek.

— Predavanje o zimski olimpijadi. Se vrši neprekinjeno v četrtek zvečer ob 8. uri v dvorani Uniona. Predavatelj nam bo nazerno predložil organizacijo takih tekmovalni, ki se morajo šteti med največja svetovna tekmovalja tako po udeležbi narodov, kakor tudi po udeležbi tekmovalcev, ki so predstavljali elito tega, kar zmorevo posamezni narodi. Pojasnil bo točno in jasno, kak je bil naš položaj v tem svetovnem koncertu in kakšen del je pripadel nam. Povedel nas bo dalje v vsa bašno zimsko krasoto Engadina v okolici St. Moritza in pokazal, kakšna neverjetna bogastva naravnih krasot čuva ta del Švice. Vse to bo spremljalo 95 krasnih diapozitivov, deloma v barvah. Vstopnice se dobe v predprodaji pri tvrdki J. Gorec v Ljubljani.

— Stojčje ure pri F. ČUDEN, Prešernova ulica 1. 32T

— Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu in naklonjenemu občinstvu svoje prireditve v tekočem letu: 29. marca: Priateljski večer v ohranitev stikov in spoznavanja starejših bratov in mlajšo sokolsko generacijo. 1. aprila: Društveno izbirno tekmo telovadcev in tekmovalk za olimpijado v Amsterdamu in to dopolne v telovadnici v Narodnem domu. 22. aprila: dopolne v istih prostorih društveno tekmo članov višjega in nižjega oddelka. 17. maja: društveno javno telovadbo na letnem telovadišču pod Tivoljem. 29. septembra: slavnostno telovadno akademijo in 30. septembra: slavnostni občni zbor v proslavo društvene 65letnice. 25/26

— Ura za birmo pri F. Čuden, Prešernova ulica 1. 32T

— Izgubljen uhan. Gospa Jelena je včeraj izgubila na potu od Cankarjevega nabrežja do mesarskih stojnic na Vodikovem trgu dragocen zlat uhan z 9 briljanti. Pošten najditelj naj ga odda na policijskem ravnateljstvu proti primerni nagradi.

— Mal požar na Krakovskem nasipu. V stanovanju gostilničarke Franciške Meze v prvem nadstropju na Krakovskem nasipu je včeraj okoli 12.30 nastal požar, ki je uničil posteljnino in nekaj ženskega perila. Požar so kmalu zapazili domači in ga s pomočjo stražnika Antona Legiša sami pogasili, ne da bi klicali gasilno postajo. Škoda znaša 3000 Din. Kako je požar nastal, se ni moglo pozitivno dognati, domneva pa, da je nekdo iz neprevidnosti vrzel pod postelo cigaretni ogorok.

— Noga vrste v velikih izbirnih vupite najceneje pri Dobeicu. Pred Škofijo 35-T

— Kaj vse krađejo? Vpokoeni uradnik državnih železnic g. A. Šbulc je policiji naznanil da mu je včeraj neki vojak ukradel pasji nabojnik s pasjo znancko. Vojak je vodil po Bleiwešovi cesti večlega psa brez znamke. Ko je prišel mimo njegov pes, ga je začel božati. Porabil je nato ugoden trenutek ter psu odpel nabojnik in vzel znancko Škoda znaša 60 Din. — V Srca Juzusovi cerkvi je neka deklica odnesla usmiljeni sestri Bernardi Ivanšek 130 Din vreden denžnik. Sestra je bila zatopljena v molitvi a ni opazila, kdaj ji je deklica izmaknila denžnik.

Kristofl-Bučar: Bluze, otroške obleke! — J. Drobil policijske kronike. Polcija je od včeraj do danes zjutraj zaprla dve osebi radi tatvine. vlačugo Mario, ker je razgrajala pomoči na Tržaški cesti, in nekoga klateža Jožeta, ki je izgnan iz mesta, a je včeraj prišel praznovat svoj god v Ljubljano. Noč je bila splošno mirna, le elegantni in muzikalni Josko je s svojimi šestimi prijatelji prijavljen radi kaljenja nočnega miru. V nekem boljšem lokalu je bil večji prepir in pretep. Trije bodo ovadeni sodišču. Prijavljena sta bila dva lastnika psov radi pasjega kontumaca, neka gostilničarka radi prekoračenja policijske ure in 3 vozniki radi cestnopolicijskega reda.

NAGRANO

z žigon

KEJUČ

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Darnite za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

BISERNOBELI ZOBJE DEHTEČA LISTA

SARG-OV

KALODONT

15-letni deček po nedolžnem usmrčen

Drastičen primer ameriške justice. — 15letnega dečka so usmrtili na električnem stolu, ker je bil osumljen umora, ki ga pa ni izvršil.

Nedavno je v Newyorku podlegel srčni kapi direktor proslule ameriške jetnišnice Sing-Sing ali hiše smrti kakor jo imenujejo Američani. Mož je bil zelo ljudomil in skuša' je na vse načine jetnikom lajšati gorje. Bil je tudi odločen nasprotnik smrtne kazni. V njegovi zapiščini so našli celo kopico pisem, v katerih se govori o pretresljivih dogodkih, ki so se odigrali v Sing-Singu. Ta pisma so obenem strahotna obtožba ameriške justice, ki je baš nedavno povodom procesa Sacco in Vanzetti dokazala, da je skrajno brezobzirna in skrupulozna. In povodom direktorjeve smrti so listi zopet pogreli justični umor, ki je bil pred leti izvršen nad nekim, jedva 15letnim dečkom. Obsodba je bila izrečena samo na podlagi indicij.

Omenjeni deček se je neke nedelje kopal s svojim tovarišem v reki Scioto. Vrnil se je pa sam domov, dočim je njegov tovariš brez sledu izginil. Tri tedne kasneje so našli v neki kotlini truplo nekega dečka ki je bilo že precej razpadlo, obraza pa sploh ni bilo mogoče spoznati. Pozvani so bili dečkovi roditelji, ki so po posebnem znamenju doganili, da je to njihov pogrešeni sin, toda popolnoma si tega niso bili svesti. Bili so pa prepričani, da je sina umoril njegov prijatelj. In že so se našle priče ki so izpovedale da so videle oba dečka, ki sta se pri kopanju sprla in stepla, nato je pa eden pograbil drugega za roko in priče so razložile čule, kako je kričal: »Sedaj te vržem v vodo.« Priče so prisegle, da je bil to 15letni deček, ki ga je policija radi sumu umora aretirala. Dve ženski in dva moška so pod prisego izpovedali da so čuli, kako je obtoženec kričal nad svojim prijateljem.

Dokaz je bil torej tu in nesrečni deček je bil kljub svojemu zadržanju, da je nedolžen, obsojen na smrt. Še na dan justifikacije je zatiral, da je nedolžen. Priznal je, da se je vse tako zgodilo kot so izpovedale priče da se je res sprl s svojim prijateljem. Med prepričanjem ga je ta obvaldal končno pa mu je uspelo, da se je osvobodil in v jezi je prijatelju zagrozil, da ga vrže v vodo.

Byrdov polet na južni tečaj

Znani ameriški letalec Byrd organizira polet na južni tečaj. Iz Newyorka odpotuje 10. avgusta. Spremljala ga bosta Balchen in Bennett. Bennett je spremljal Byrda tudi na poletu čez severni tečaj, Balcher je bil pa Byrdov pilot pri poletu čez Atlantski ocean. Byrd je sicer tudi sam letalec vendar pa ne spada med prvovrstne pilote in zato sam na južni tečaj neče leteti.

Spočetka je Byrd mislil, da bo trajala ekspedicija na južni tečaj samo 18 mesecev, sedaj pa že dela dispozicije za tri leta. Byrdova ekspedicija bo izborno opremljena. Stroški bodo znašali nad 500.000 dolarjev. Samo radiopostaja Byrdove ekspedicije bo stala 25 tisoč dolarjev. Ekspedicija bo financiral deloma tudi Ford. Byrd vzame s seboj štiri letala, med njimi tudi eno Fordovo. Slavni ameriški polarni raziskovalec upa da bo z aeroplanom dosegel južni tečaj.

Humburg z večno mladostjo

Profesor dr. Julius Tandler je imel te dni v znamenitem klubu na Dunaju zanimivo predavanje, v katerem je zavzel tudi stališče k tako zvanim pomlajevalnim operacijam, pri katerih gre za prenos gotovih živalskih žlez na človeka. Predavatelj je omenil, da smo imeli začnje čase na tem polju mnogo hrupa za nič in da mora vsak človek kljub vsemu prizadevanju s pomlajevalnim umreti. Nobena pomlajevalna metoda ne more preprečiti, da bi se človek ne postaral. Proces staranja se da nekoliko zadržati samo z zmernim življenjem, ne pa z operacijo. Pomlajevalna operacija je po njegovem mnenju samo finančna operacija. To izjavo prof. Tandlerja je sprejelo občinstvo z vilihamim pritrdjenjem. Tudi od drugih strani prihajajo po-

Nato pa je šel domov. Boba pa ni videl več. Ko je bil kmalu nato aretiran, je rekel, da se je njegov prijatelj še kopal, ko ga je zapustil. Toda sodniki mu niso verjeli.

Justifikacija je bila izvršena in očitvidci opisujejo pretresljiv prizor kako se je skušal deček otresti strahu pred usmrčenjem. Njegov obraz je bil bled, oči polne groze in obupa. Z jermeni so ga privezali na električni stol in mu pridrili elektrode na obrtito glavo in eno krako. Ravnatelj kaznilnice ga je še enkrat pozval, da naj prizna svoje dejanje, češ, da bo pomiloščen, toda deček je junaksko odvrnil: »Nisem kriv, jaz Boba nisem umoril!« Direktor je nato dal znamenje. Nad dečkovo glavo se je pojavil modrikast kolobarček, telo se je zvrilo, nesrečna žrtev je zamolklo zajecala in takoj nato je bil deček mrtev.

Šele čez nekaj časa je prišlo na dan, da je bil deček po nedolžnem usmrčen... Listi so priobčili o tem obširna poročila in skoraj ni bilo človeka, ki ga ne bi pretresljiva tragedija ganila do solz. Oni, ki so ga smatrali za mrtvega, se je pojavil v Portsmouthu. Zgodilo se je vse tako, kakor je izpovedal umora osumljeni deček. Ko ga je le-ta zapustil, se je še vedno kopal in se tako zakasnjal, da se je bal domov. V glavo mu je šinila misel, da jo pobriše v svet. In vzel so ga na neko ladjo za kurjača. O vsem tem, kar se je medtem dogodilo v njegovem rodnem mestu, ni imel pojma in ko je bil njegov prijatelj justifikiran, se je nahajal več sto milj daleč. O strašni usodi svojega tovariša je zvedel šele iz listov, seveda pa je bila njegova izpoved prepozna. Krivice, ki jo je zagrešila justica, ni bilo več mogoče popraviti. Nesrečni deček je postal žrtev brezvestnih prič in sodišča, ki se je opiralo zgolj na indicije.

Če bi si ta dogodek izmislil kak pisatelj, bi pač nihče ne mogel verjeti, da je justica tako lahkomišlna. — Toda na žalost je ameriška justica res zagrešila ta nečuvni škandal, ki jasno pričča, da v deželi do'arja ni vse tako lepo in dobro, kakor misli zunanji svet.

ročila o popolnem fijasku pomlajevalnih operacij. O tem priča poskus Voronovega učenca, madžarskega zdravnika dr. Zoltana Nemes - Nagyja. Ta je v juniju lanskega leta operiral dva stara ovna, katerima je vcepil žleze mladih, čilih ovinov. To operacijo so ob navzočnosti številnih strokovnjakov in novinarjev celo posneli za film. S filmom je potem dr. Nemes - Nagy potoval po evropskih prestolnicah, da bi prirejal predavanja o svoji metodi. Toda nenkrat je prekinil svojo turnejo in tudi o pomlajevalnih ovnih ni bilo duha ne sluha.

Berlinski listi, ki so največ pisali o polzkusih madžarskega zdravnika, so poslali te dni posebnega poročevalca v Budimpešto, da si ogleda pomlajevalna ovna. In zdaj poročajo berlinski listi o bridki usodi, ki je zadela oba ovna. Oddali so ju v oskrbo v zoološki vrt, kjer sta pa že v septembru lanskega leta vsled starosti poginila. Iz tega sledi, da s pomlajevanjem ni nič.

Zagoneten mož Evrope

Na francoski rivijeri se muči zadnje dni eleganten starič tipične aristokratske zunanosti. Mož je znan v višjih evropskih krogih pod romantičnim imenom tajni mož Evrope. To je sir Basil Zaharov, najplivnejši evropski finančnik, lastnik ogromnega imetja, mož, čigar vpliv je bil tudi med svetovno vojno zelo velik. Polovica Monte Carla je njegova last. Zaharov je glavni delničar največjih angleških in francoskih industrijskih podjetij.

Zaharov je bil rojen 1850. Kot 74letni starič se je poročil s špansko vojvodinjo de Villafranca. Med vojno je bila njegova blagajna vedno odprta zaveznikom in tajni mož je podpiral zlasti zrakoplovstvo Angležev. Francozov in Rusov. Zaharov, ki živi že od l. 1910, stalno v Parizu, ima večino delnic »Figara«, »Echo National« in »Excelsiorja«.

Petr Soljurg:

Boljševiški vohun

Roman

Po teh besedah se je ozrl po dvorani kakor da pričakuje odgovora na vprašanje, kako so mogle oblasti sramotiti in žaliti njega, odličnega predstavnika moderne znanosti. V dvorani je nastala mučna tišina. Nihče se ni upal nastopiti v zaščito oblasti, ki so bile po zakonu primorane nastopiti proti Mordetu, ker je bila vloženja tožba z vsemi dokazi o njegovih krivdih.

— Toda pravica je zmagala. — je nadaljeval samozavestno. — In tam, kjer so hoteli odkriti sleparijo, je nastal nov čudež, nova veda, nova zmaga verskih resnic.

Napravil je govorniško pavzo, da zapusti primeren vtis med poslušalci. V njegovem nastopu je bilo nekaj dostojanstvenega in avtoritativnega kar je fasciniralo poslušalce. Zenske je s svojim glasom in pogledom elektriziral. Tem večji kontrast je povzročil nepričakovan klic, ki se je začel v splošni tišini nekje v ozadju dvorane:

— Dovolite mi dvomiti o vaši bahavosti in domišljavosti.

Mordetov obraz se je zmračil. Občinstvo se je obrnilo tja, od koder je padel medklic, in zahtevalo naj predavatelja ne motijo.

Blackmoore je mislil, da spi in da je v sanjah sam izgovoril te besede. Kri mu je šinila v glavo.

Toda vsi udeleženci banketa so se ozirali na vrata in tudi Blackmoore je pogledal tja. Videl je samo množico obrazov in radovednih oči.

— Ta vera ni povsem nova in neznana. — je nadaljeval Mordet ne da bi reagiral na medklic iz občinstva. — Pravim, da ni. To je ona v naravnem človeškem življenju, v duhu splošnosti vseh stvari, v kozmičnem vesoljstvu in vseh nagonih ponavljajoča se psihološka pravina, ki se uveljavlja vedno bolj v moderni znanosti, zlasti v telepatiji in proučevanju zagonetnih pojavov.

To vedo smo obnovili in izpopolnili baš mi, najzapranejši pripadniki anglosaške rase.

— Laž. Ne istovetite se z anglosaško raso, ker ji ne pripadate. — se je začel iz občinstva nov medklic, to pot ostrejši. In preden ga je moglo ogorčeno občinstvo prekiniti, je glas nadaljeval:

— Apeliram na trezno mislečo in nepristransko inteligenco, da mi dovolji z dokazi napraviti konec tem šarlatanskim sleparijam. Vsaka stvar ima svoje meje in tudi predrznost tega gospoda jih mora imeti. To kar počenja ta lopov, pa presega vse meje in tudi predrznost tega gospoda jih mora imeti. To, kar počenja ta lopov, pa presega vse meje dostojnosti in poštenosti. Zato naj mi slavno občinstvo dovolji razkrinkati njegove sleparije. Apeliram na navzočega gospoda guvernerja in zastopnike vlade, naj mi dovolijo spregovoriti tu pred odlično družbo in dokazati, kdo ima prav. Zadeva je nujna in vsako odlašanje utegne imeti katastrofalne posledice. Opozorjam, da je od mojega odkritja odvisna varnost države in da bo moral odgovarjati pred zakonom, kdor bi mi branil nastopiti javno proti temu šarlatanu.

Nihče se ni upal spregovoriti. Vsi so se ozrli na balkon, kjer so sedeli zastopniki vlade z guvernerjem.

Nastal je trenutek napete tišine. Vso dvorano je zalil val nepričakovane senzacije in nepopisnega presenečenja. Ljudem je zaprlo sapo, kajti nihče ni pričakoval, da bo naletel dr. Mordet na odpor.

— Bregis! (Varuj se!), — je zaklical nekdo v splošni tišini, nihče ni vedel, kaj pomeni. Edini Mordet je menda spoznal, da so mu postala tla pod nogami prevročna. Njegov pogled se je izgubil za hip nekje v daljavi, potem

se mu je pa poznalo na obrazu, da se je naglo odločil. Premagal je osuplost in nadaljeval:

— Boj za pošteno stvar je že sam po sebi zmaga. Javna diskusija resnici več koristi nego škoduje. Prosim gospoda, naj stoji iz anonimnosti in pove svoje pomisleke tu na odru, — je dejal osorno.

Po dvorani je zašumelo. Zlasti ženske so kar koprnelo od radovednosti in komaj čakale, da jim postreže Mordet z novimi senzacijami. Blackmoore se je pa ta čas pomiril. Ozrl se je flegmatično na Mac Leana in njegov zaničljiv smehljaj je pričal, da je uganil, kam pes tace moli.

— Nov Mordetov trik, — je dejal razočarano. — Kot temeljito podkovan šarlatan bo begal občinstvo z novimi čudeži. O kako bedasti so ljudje!

Toda Mac Lean je odgovoril resno: — Veseli me, da ste se pomirili, gospod prezident. Prosim vas, da ohranite mirno kri baš zdaj. Le poglejte na podij.

Blackmoore se je obrnil. Da ga ni general prijel za rokav, bi bil planil pokonci. Njegovo vedenje je bilo tako čudno, da so se gostje za sosednimi mizami spogledali.

— Kaj ne vidiš kaj res ne vidiš? Saj to je vendar markiz Savila. — je šepetal generalu in kazal na podij.

— Naš prijatelj, da, da, vem, kaj hočete reči. Toda ne motimo občinstva. Brillant, kajne? Zadeva postaja zanimiva. Čudovit dečko! Le poglejte Poglejte no!

Mac Lean je izgovarjal te besede polglasno, ironično in zaničljivo. Posrečilo se mu je prikriti gostom pri sosednih mizah Blackmoorovo razburjenost. Ni hotel, da bi se začela vsa dvorana zanimati za načelnika policijskega departementa, ki je bil že itak ves zmešan tako, da ni vedel, kje se ga glava drži.

— John, zdaj pa nehaj vpraševati. Odpri samo oči in ušesa. — je šepetal Blackmooru z druge strani general. In da bi mu ne ušel ga je pijel za rokav in držal na stolu.

To je bilo komično, vendar pa potrebno, kajti Blackmoore bi lahko storil v zadnjem hipu neumnost, ki bi preprečila Mac Leanov načrt. Tega se je general najbolj bal, ker je dobro poznal Blackmoora. Ta čas je stopil na podij mladenič krepke postave, bistrh oči, polnih življenske sile in energije, ki je odsevala iz njegove postave in z obraza. Stopil je k dr. Mordetu in mu pogledal izzivajoče v oči. V dvorani je zavladala grobna tišina. Vsi so čutili, da se mora zdaj zdati zgoditi nekaj presenetljivega.

Mladenič ni bil tako visok, kakor njegov tekmeč, pač pa je imel vse lastnosti človeka ki se na prvi pogled prikupi Mordet ga je srdito premeril od nog do glave. Nekaj časa sta si gledala v oči. Naenkrat se je Mordet odločil. S kretno moza ki si je popolnoma svest premoči in zmage, se je ozrl po dvorani in vprašal ironično:

— Gospod, koga mi je čast predstaviti cenjenemu občinstvu?

— Hvala! Nikar se ne trudite! Se bom že sam predstavil. Smatram namreč pod svojo častjo, da bi me predstavili vi.

In obrnil se je k občinstvu, rekoč: — Sem državljani Oliver Mac Lean, privatni detektiv.

Mr. Blackmoore je bil ves zmešan. Mislil je, da slabo sliši pa je snel očala in jih obrisal. Na jezik mu je sililo vprašanje, ki ga je peklo kot žerjavica. Da ni bilo ob njegovi strani drugega Mac Leana, bi bil planil pokonci in napravil največjo neumnost. Toda Mac Lean ga

je prijel za roko, rekoč: — Molčite, za boga, molčite še dvajset minut.

Dr. Mordet se je škodoželjno zasmeljal, rekoč: — No, torej, gospod Oliver Mac Lean nočem, da bi prišle ceneje dame in gosposde ob veselo zabavo. Zato vam prepustim za trenutek svoje mesto. Upam, da se vaše predavanje ne bo preveč zavleklo in da se omejitte samo na stvarne pomisleke. Kot olikanec gotovo ne boste dolgočasili občinstva. Ko pa končate, bi rad jaz nemoteno nadaljeval. Prosim!

Uljudno se je poklonil in stopil ob steni nazaj tako, da ga občinstvo za hip ni videlo. Sedel je v naslanjač in si podprl z roko glavo. Zdelo se je, da hoče napeto poslušati vsako besedo, ki jo izgovori njegov tekmeč. Občinstvo je nestrpno pričakovalo, kaj pove simpatični detektiv. V dvorani je nastala svečana tišina, kakor v areni pred bokoborbo. Vse je čakalo da se prične odločilni spopad med glavnima iunakoma večera.

Privatni detektiv se je ozrl po dvorani. Videč radovedne poglede, je spregovoril:

— Zelo lahko je škodovati človeku z obrekovanjem ali obdolžitvami. Toda obdolžitve je treba podpreti z dokazi.

Niti na misel mi ne pride, da bi obrekoval ali žalil gospoda Mordeta. Da nimam v rokah nepobitnih dokazov in zanesljivih prič, bi sploh ne stopil pred cenjeno občinstvo. Preden pa začnem svoje pripovedovanje bi prosil cenjene zoslušalce dovoljenja, da ga smem podpreti s policijsko avtoriteto ki je po imenu dobro znana in ki so jo že opevovano po krivici napadali. V mislih imam načelnika policijskega departementa, gospoda Johna Blackmoora ki si je pridobil v tem primeru mnogo zaslug. Da ni bilo njega, bi ne mogel uspešno dovršiti svojega dela.

Po teh besedah je govornik umolknil in pokazal z roko v smeri, kjer je sedel Blackmoore. Lahko si mislimo kako je bilo načelniku policijskega departementa pri srcu, ko so se vsi ozrli nanj.

Nato je govornik nadaljeval: — Prosim prisotne gospode novinarje, naj si zabeležijo vse podrobnosti moje obtožbe kajti moje predavanje bo žal javna obtožba dr. Ibrahima Mordeta.

Krasna skupščina JSS v Kragujevcu

Prihod delegatov. — Seja zborna župnih načelnikov; zaupni sestanek delegatov. — Seja odsekov. — Potek glavne skupščine. Akademija sokolskega društva Kragujevac.

Kragujevac, 18. marca 1928

V soboto, 17. t. m. ob 16. uri so dospeli v Kragujevac, v srce Sumadije, delegati vseh 22 žup iz cele države in člani starešinstva JSS, da se udeležijo IX. glavne skupščine JSS, ki je bila določena letos za to mesto. Za nastanitev in prehrano vseh došlih bratov in sester je poskrbela kragujevačka župa vse potrebno z bratsko, sokolsko ljubeznijo. Sprejem je bil nadvse pri srčen in bratski.

Takoj po prihodu v Kragujevac se je izvršilo legitimiranje delegatov in ob 17 se je vršila v Sokolskem domu seja zborna župnih načelnikov pod vodstvom saveznega načelnika brata dr. Murnika. Na tej seji je bilo sprejetih več predlogov in resolucij. O teh in vseh ostalih predlogih, resolucijah in sklepih, ki jih je sprejela glavna skupščina prinesemo obširneje poročilo Zvečer istega dne se je vršil zaupni sestanek delegatov v svečani dvorani I. m. gimnazije, ki je trajal do 2. zjutraj in na katerem so se obravnavala podrobno in s sokolsko vestnostjo in natančnostjo vsa vprašanja, ki so tvorila predmet skupščine.

V nedeljo dne 18. marca ob 7. uri zjutraj se je vršila skupna seja saveznega prosvetnega zbora, novinarskega in socialnega odseka JSS v I. m. gimnaziji. Sejo je vodil predsednik prosvetnega zbora JSS br. J. Jeras. Razprave so se vršile v popolni bratski harmoniji. Tudi na tej seji so bili sprejeti važni in potrebni zaključki.

Ob pol 11 se je začela glavna skupščina v dvorani Sokolskega doma. Udeležili so se je delegati vseh žup JSS in člani starešinstva JSS in dva brata poslance kot člana kluba poslancev Sokolov. Razen teh so prisostvovali skupščini veliki župan sumadijske oblasti br. Milan Pantelić, diviz general Dobroslav Milenković, župan Kragujevac br. Vojta Kalanović, predstavniki in predstavnice raznih kulturnih in humanitarnih ustanov ter najuglednejši meščani Kragujevca.

Skupščina je otvoril in vodil starosta JSS brat E. Gangl, ki so mu priredili vsi na vzorni viharne ovacije. Videlo se je, kako velike simpatije spoštovanja in ljubezen uživa naš neumorni sokolski prvak Gangl med Sokoli v vsej državi. Pozdravil je naj prej Nj. V. kralja in ves kraljevski dom, Sumadijo in Sumadince, neosvojenih brate in sestre, ki ječe pod tujim jarmom; izrekel je tople pozdrave predstavnikom vo-

jaških in civilnih oblasti, humanitarnih društev, COS, predsednika Masaryka, poljskemu in ruskemu Sokolstvu. — Po teh pozdravnih besedah je govoril brat Gangl z njemu lastnim govorniškim talentom, ki vžiga srca vseh navzočih o Sokolstvu, o veri sokolski. Njegov govor so navzoči pozdravili z burnim ploskanjem in enodušnim odobravanjem.

S skupščino so bili odposlani brzojavni pozdravi Nj. V. kralju, predsedniku češkoslovaške republike bratu Masaryku, češkemu, poljskemu in ruskemu Sokolstvu. — V imenu ruskih Sokolov v naši državi je pozdravil skupščino starosta br. Atamanov, ki je podal tudi poročilo ruskih Sokolov v preteklem letu.

Naslednja točka dnevnega reda poročila saveznih funkcionarjev so bila sprejeta soglasno in z odobravanjem. Sprejetih je bilo niz predlogov odbora in starešinstva JSS in žup, h katerim se — kot omenjeno — še povrnemo. — Jako laskavo in pohvalno je bilo poročilo revizorjev računov, v katerem se je povdarilo vzorno gospodarstvo in delo starešinstva JSS. Predlagano zahvalo in absolutorij starešinstvu JSS je sprejela skupščina soglasno in z dolgotrajnim aplavzom. — Sedoži starešinstva JSS ostane še nadalje v Ljubljani.

Pri nato sledetih volitvah je bila sprejeta soglasno, z vzklikom in odobravanjem predložena lista kandidacijskega odseka. Novo starešinstvo JSS za tekoče leto tvorijo sledeči bratje in sestre: Starosta E. Gangl, I. podstarosta dr. Lazar Car, II. podst. Gjuro Paunković III. podst. Bogumil Kajželj, načelnik dr. Viktor Murnik, podnačelniki Stane Vidmar, Drag. Sulce in Mirosl. Vojnović, načelnica Anuška Jugova, podnačelnice Skalarjeva, Pilčeva in Kaufmannova, predsednik prosvetnega odbora JSS J. Jeras;

člani starešinstva dr. Srđj. Butišavljević, dr. Bujčić, Josip Cobal, dr. R. Fuchs, dr. G. Gregorin, dr. Fr. Kandare, Avgust Ludvik, Nandje Marolt, Ivan Mešek, inž. Albert Poženec, Josip Smertnik, Verj. Svajgar, dr. Josip Fičar, ing. Fr. Zelenko, Tož. Zivković, namestniki starešinstva dr. I. Ribar, Ferdo Juvance, Janko Milost, ing. Kosta Petrović, Jos. Prunk, Drag. Šabenik; pregledovalci računov Radiša Nišavci, Milan Sterlekar, Vlado Vrančić; razoslušci dr. O. Papež, dr. Pavel Veselotnik, dr. Dinko Puc, dr. Janko Ruppnik, dr. Drago Treo; namestniki dr. Andr. Kuhar, Karel Pleiweis, dr. Milan Subić.

Pri slučajnostih je govoril starosta župe Skoplje brat Zivković o pokrajinskem zletu, ki se vrši v tem mestu na Vidovdan in ki naj bo čim lepša sokolska manifestacija. — Na tej skupščini se je spomijal br. starosta v krasnih besedah med drugimi napozabnega, od zločinske roke ubitega brata Kovačevića in je pozval vse navzoče, da se poklonijo njegovim seni — Z. diplomu kraljeviča Marka, je odlikoval savez starosta niškega sok. društva brata Stefanovića za njegove sokolske zasluge.

Po končani skupščini, ki je potekla v vzornem redu, je bilo skupno kosilo v oficirskem domu — Zvečer je priredil kragujevački Sokol teledavno akademijo v Sokolskem domu na čast udeležencem skupščine z izbranim športnim teledavno tožke, pri katerih so nastopili poedini društveni oddelki, so izpadle jako dobro in so dokazale, da izpolnjuje društvo tudi v tem oziru pridno svojo sokolsko dolžnost. Obisk na akademiji je bil sijajen.

Po akademiji se je vršila v Oficirskem domu zakuška, ki jo je priredila občina za starešinstvo JSS in delegate žup. Med zakuško sta pozdravila vse navzoče župan br. Kalanović in starosta župe Kragujevac br. dr. M. Pavlović, zahvalil se je njima brat Gangl.

Naslednjega dne dopoldne so se vrnili vsi delegati domov.

Velikonočna razprodaja

10.000 komadov moških in damskih klobukov hom prodajala po globoko znižani ceni samo do 7. aprila t. l. do 8. ur zvečer.

Ne zamudite ugodne prilike! IVANKA ŠMALC, Ljubljana.

KLISJEJE

SEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJSO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z. SV. PETRA NAS. 23

ZIVINOREJCEM

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim

Napisal jo je živnozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima naslednjo vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prišili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obotlosti, kot pri poškodovanju rogov, poškoabi kopita in zakovanih, pri prišču med parklji, opeklini, stret. zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpau danke, vnetju vimena, ariskih, zaprtju, koiki napejanju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčnici, nevarnosti zaquisitve, zastupitvi, ozebijenju postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih bolezni itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče otvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte).

MR. BAHOVEC

PLANINKA

prenavlja, čisti in osvetažuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izbornu učinkuje pri arteriosklerozi — «PLANINKA» čaj je pristen v plumbiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca: LEKARNA BAHOVEC Ljubljana, Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

Lepo zračno sobo v sredini mesta z eno ali dveh ma posteljama, s strogo separiranim vhodom išcem za april, event. maj. — Ponudbe po «Zračna/505» na upravo «Slov. Narod».

Preklic
Kar sem govorila proti gđ. Jožici Fleischmann, «i. res; ob žalujem ter tem potom mojo laž preklicujem.

Pia Ročan.

Najfinejše čajno maslo dohavlja po Dir. 35 — za kg po povzetju od 4 kg naprej — Fran. Kolleritsch Apače pri Gornji Radgoni 29/1

Sveže, najfinejše norveško ribje olje z ikearne dr. G. Piccolija v Ljubljani — se pripoča bletim, slabotnim osebam 113/L

Blagajničarka
z dveletno prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika želi premeniti službo, gre tudi v pisarno. Dupise na upravo lista pod «Blagajničarka».

Obremnjeno sobo
s posebnim vvhodom, električno razsvetljava, v centru mesta išče gospa, ki je ves dan odsona — Ponudbe na upravo lista pod «Snažnost» 486

Lokal na deželi
za trgovino z mešanim blagom na prometnem kraju — išcem za več let v najem — Ponudbe pod «Dežela/497» na upravo «Slov. Narod».

Kemična pralnica, snazjenje kuhovine in barvanje oblek v različenih barvah — izvršuje v najkrajšem času po najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana. Selenburgova ulica 6. — Tovar. na: Vič-Glince 42/T

L. Mikos LJUBLJANA, KESTROV TRG 15

se poroča svoji zaljubljeni ženi in sodeluje v vsej hišni deli.

Pozdrav la izvršujem točno in solidno

Vse četrtletje
dohajmo šest izbranih tu in tujih revij za ceno 80 — dinarjev — Bralni krožek Ljubljana, Selenburgova ulica 7/11 Telefon 2937

Iščem služkinjo
k nemu otroku za takoj ali 1. aprilom. Znati mora tudi dobro kuhati — Ponudbe pod «Tako/504» na upravo «Slov. Narod»

Strjuno oletenje
Lujza Haring, Turški trg 5. Specialna trgovina domačih pletenih najfinejših damskih moških in otroških DMC nogavic v vseh modernih barvah. Stare nogavice se lepo popletuje. Istotam se tudi ufrira trpečno, lepo in poceni 487

Strojevoiska
sprejema delo za popoldanske ure, event. prevzame delo tudi na dom — Ponudbe pod «Sli salni stroj/467» na upravo «Slov. Narod»

Orožje: Downinge pistole za strašne sov, samokrese puške, za oza lovskih in miških potrebščin ter umetalni ogeaj i. t. d. puškarna F. K. Kaiser, Selenburgova ul. 6. Ljubljana.

Zahvala.

Vsem sorodnikom prijateljem in znancem, ki so naši preljubi pokojnic in nam lajšali gorje z izrazi blagodejnega sočutja a med do gotrajno bol znijo vsem, ki so nam na katerikoli način izrazili sočutje in sožalje, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so spremili naš preljubo mamco na zadnji poti izrekamo na topiejšo zahvalo

V Ljubljani, 20. marca 1928

Rodbine: dr. Geigerie a Cernsteinova, d. Kobalova in Va ičeva